

full dominical

Església de Menorca

Número 1845 - Any XXXVI - 15 octubre 2017

passant per la vida

LA IGLESIA NACE DE LA PALABRA

Queridos diocesanos:

El segundo elemento constitutivo de nuestra Diócesis es la Palabra. La relación entre la Palabra de Dios y la Iglesia es muy estrecha, porque toda comunidad cristiana nace de la Palabra, crece en su escucha y tiene como misión conservarla y transmitirla.

La Palabra es, en efecto, la que convoca a la Iglesia. La predicación del Evangelio, el anuncio de Jesucristo es el que hacen de nosotros una Iglesia. La palabra "Iglesia" procede del griego "ekklesia" que significa "asamblea", "personas llamadas, con-vocadas". Eso es la Iglesia: un grupo de personas convocadas por la Palabra.

La predicación de los primeros testigos dio origen a nuestra Diócesis, surgida en los primeros siglos del cristianismo. Con la fuerza del Espíritu, su proclamación sigue engendrando la fe en el corazón de los hombres. Somos continuamente "con-vocados" y "reunidos" por la Palabra de Dios para formar la Iglesia de Menorca.

En segundo lugar, nuestra Iglesia crece en la escucha de la Palabra. Cuando los creyentes de Menorca nos ponemos a la escucha de la Palabra de

Dios, nuestra Iglesia va creciendo. La Iglesia es comunidad oyente, que no vive para sí misma sino para el Evangelio.

Creo que es importante que advirtamos que la Palabra de Dios es más grande que la Iglesia. Por eso la Iglesia nunca podrá agotar esa Palabra y siempre tendrá que vivir en actitud de escucha. La Palabra de Dios siempre sobrepasa la palabra humana de la Iglesia, obligándole a meditar siempre de nuevo lo escuchado y a darle nueva respuesta.

La Iglesia diocesana es la realidad que vive de la Palabra, que permanece en ella y de ella se alimenta constantemente. En un texto muy hermoso, el Concilio explicó que Dios sigue hablando sin interrupción con la Iglesia (DV 8). ¡Dios sigue hablando hoy a la Iglesia de Menorca! Me pregunto si sabremos escucharlo, acoger su Palabra y dejarnos transformar por ella.

Por último, la Iglesia tiene la misión de transmitir esa Palabra recibida. La carta de Pedro dice que los cristianos somos "linaje elegido, sacerdocio real, nación santa" y que estamos llamados a anunciar las proezas del que nos llamó de las tinieblas a su luz maravillosa (I Pe 2,9). Nuestra Iglesia de Menorca tiene la misión de hacer presente y actual la Palabra de Dios proclamando con todo su ser -con sus palabras, pero sobre todo, con su vida- la grandeza de Dios. La palabra revelada exige ser pronunciada siempre de nuevo a lo largo de la historia. A través de nuestra Iglesia Diocesana, Dios hace llegar su Palabra a los hombres y mujeres de Menorca. Para nosotros es un gozo, pero también una responsabilidad, porque no estamos al servicio de palabras humanas sino de la palabra "de Dios".

† Francisc, Obispo de Menorca

l'entrevista a...

**DON GUILLERMO
PONS PONS**

Don Guillermo Pons Pons. Prevere. Va néixer a Sant Lluís el 1931 on el seu pare exercia de metge. Ha estat sempre molt vinculat a Maó i altres pobles de Menorca, manco 7 anys que va ser al Perú. Dins la nova temporada tindrà una secció al Full Dominical, dedicada a la figura de Mn. Fernando Matí Camps que podem anar seguint.

Don Guillermo per començar, me consta que aquesta secció versarà sobre la figura de Mn. Fernando Martí, potser desconegut per a molta gent d'avui en dia. Qui era Mn. Fernando Martí?

Fernando Martí fou un sacerdot, que va néixer a Barcelona, però des de la infantesa visqué a Menorca amb els seus pares. Fou fill únic. Per part de la seva mare tenia ascendència menorquina dels emigrats a Argèlia. Fou ordenat prevere el 1943 i fins a la seva mort el 1992 treballà amb generositat apostòlica com a capellà a Menorca. El seu treball fou especialment destinat a l'ensenyament al Seminari de Menorca i a la divulgació de la cultura històrica i literària, amb una dedicació molt especial a la història i als valors religiosos i culturals de Menorca. Va fer diversos viatges que li aportaren un coneixement molt notable de la cultura del món cristià.

Aquest espai vol ser un homenatge, recuperació de la memòria històrica vers la persona de Mn. Fernando?

Fernando Martí és digne de que se'l conegui i apreciï per la valuosa comunicació dels valors i característiques de la nostra illa i dels seus escrits literaris que tenen un notable valor.

Quin legat deixà Don Fernando a la nostra Diòcesi i, a Menorca en general?

El que és més respectable i valuós dins el camp de la història de Menorca són el redescobriments de persones i situacions del poble menorquí al llarg dels segles. I les investigacions de genealogia de les famílies menorquines, aprofitant la documentació de l'Arxiu Diocesà del que fou arxiver durant molts anys.

Què és el que més destacaria de Don Fernando Martí?

El més destacable de la seva personalitat és la seva espiritualitat viscuda intensament i comunicada amb senzillesa i fidelitat a l'Església i la seva aportació al coneixement dels valors autèntics de Menorca.

Toni Olives

la paraula
de Déu

Diumenge XXVIII de Durant l'Any

Cicle A

Lectura del llibre del profeta Isaïes
25, 6-10a

Salm responsorial 22
R: Viuré sempre a la casa del Senyor.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Filipis 4, 12-14 . 19-20
Germans: Sé viure enmig de privacions, i sé viure igualment en l'abundància. Estic avesat a tot: a menjar bé i a passar fam, a tenir de tot i a trobar-me mancat d'allò que necessit. Em veig amb cor per a tot, gràcies a aquell que em dona forces. Però heu fet molt bé d'ajudar-me, ara que vivia en l'estretor. El meu Déu satisfarà les vostres necessitats d'acord amb l'esplendidesa de la seva glòria en Jesucrist. A Déu, Pare nos-

tre, sigui donada la glòria pels segles dels segles. Amèn.

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu 22, 1-14

En aquell temps, Jesús proposà aquesta altra paràbola als grans sacerdots i als notables del poble: "Passa amb el Regne del cel com amb un rei que celebrava el casament del seu fill; envià els seus homes a avisar els convidats, però no hi volien anar. Llavors n'envià d'altres que diguessin als convidats: Ja tenc preparat el banquet, he fet matar els vedells i l'aviram. Tot és a punt: veniu a la festa. Però ells no en feren cas: un se n'anà al seu camp, l'altre als seus negocis, i altres agafaren els enviats, els maltractaren i els mataren. El rei, en veure

això, s'indignà, i envià les seves tropes per exterminar aquells assassins i incendiar-los la ciutat. Mentrestant, digué als seus homes: El banquet de casament és a punt, però els convidats no se'l mereixien. per tant, anau a les sortides dels camins i convidau a la festa tothom que trobeu. Ells hi anaren, i reuniren tothom qui trobaven, bons i dolents. I la sala del banquet s'omplí de convidats. Quan el rei entrà a veure els convidats, se'n temé que un home dels qui eren allà no duia el vestit de festa i li digué: Company, ¿com és que has entrat sense vestit de festa? Ell va callar. Llavors el rei digué als qui servien: Lligau-lo de peus i mans i treis-lo fora, a la fosca. Allà hi haurà els plors i el cruixir de dents. Els cridats són molts, però no tants els elegits."

Lectura del libro de Isaías 25, 6-10a

Preparará el Señor del universo para todos los pueblos, en este monte, un festín de manjares suculentos, un festín de vinos de solera; manjares exquisitos, vinos refinados. Y arrancará en este monte el velo que cubre a todos los pueblos, el lienzo extendido sobre todas las naciones. Aniquilará la muerte para siempre. Dios, el Señor, enjugará las lágrimas de todos los rostros, y alejará del país el oprobio de su pueblo -lo ha dicho el Señor- Aquel día se dirá: «Aquí está nuestro Dios. Esperábamos en él y nos ha salvado. Este es el Señor en quien esperamos. Celebremos y gocemos con su salvación, porque reposará sobre este monte la mano del Señor».

Salmo responsorial 22
R: Habitaré en la casa del Señor por años sin término.

Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Filipenses 4, 12-14. 19 20

Lectura del santo Evangelio según san Mateo 22, 1-14

En aquel tiempo, volvió a hablar Jesús en parábolas a los sumos sacerdotes y a los ancianos del pueblo, diciendo: «El reino de los cielos se parece a un rey que celebraba la boda de su hijo; mandó a sus criados para que llamaran a los convidados, pero no quisieron ir. Volvió a mandar otros criados encargándoles que dijeran a los convidados: "Tengo preparado el banquete, he matado terneros y reses cebadas, y todo está a punto. Venid a la boda". Pero ellos no hicieron caso; uno se marchó a sus tierras, otro a sus negocios; los demás agarraron a los criados y los maltrataron y los mataron. El rey montó en

cólera, envió sus tropas, que acabaron con aquellos asesinos y prendieron fuego a la ciudad. Luego dijo a sus criados: "La boda está preparada, pero los convidados no se la merecían. Id ahora a los cruces de los caminos, y a todos los que encontréis, convidadlos a la boda". Los criados salieron a los caminos y reunieron a todos los que encontraron, malos y buenos. La sala del banquete se llenó de comensales. Cuando el rey entró a saludar a los comensales, reparó en uno que no llevaba traje de fiesta y le dijo: "Amigo, ¿cómo has entrado aquí sin el vestido de boda?". El otro no abrió la boca. Entonces el rey dijo a los servidores: "Atadlo de pies y manos y arrojadlo fuera, a las tinieblas. Allí será el llanto y el rechinar de dientes". Porque muchos son los llamados, pero pocos los escogidos».

evangelí i vida

Veniu a la festa

Francesc Triay

El Senyor ens convida a la festa de nocés. La nostra vida de creients ha de ser de convidats a la festa. Però sovint posam excuses per no anar-hi. Pot ser no hem acabat de descobrir el que suposa aquesta invitació. En primer lloc és totalment gratuïta, parteix de la iniciativa de Déu. Tots hi estam convidats, Ell no fa excepció de persones. Això sí, no accepta ser plat de segona taula, quedar com darrera opció. Recordem: "No adoris cap altre déu, perquè el Senyor s'anomena Gelós: és el Déu-gelós" (Ex 34, 14)

I nosaltres ens hem de demanar: quin lloc ocupa Déu a la meua vida? No és veritat que més d'una vegada és en el darrer que pensam? Més d'una vegada deixam la pregària, la relació amb Ell per a darrera hora i llavors no hi pensam. És que avui per la tele donaven un

partit de futbol o, una sèrie que m'agrada molt o... i no hi he pensat que Déu ha d'estar en primer lloc.

Tots hi som convidats. L'única condició és el vestit de festa. No hi podem anar de qual-sevol manera. No podem anar a celebrar si no estimam. Recordem aquella indicació de Jesús: "Si en el moment de presentar la teva ofrena a l'altar, allí et recordes que el teu germà té alguna cosa contra tu, deixa allí mateix, davant l'altar, la teva ofrena i vés primer a fer les paus amb el teu germà; ja tornaràs després a presentar la teva ofrena" (Mt 5, 23-24). És a dir, vine a la festa quan estiguis en pau amb el teu germà.

La condició que ens posa Jesús, en aquesta paràbola, sovint ens costa de dur-la a terme, doncs més d'una vegada ens costa perdonar

els altres o, reconèixer que hem fallat i humilment demanar perdó.

La festa que ens prepara el Senyor és la festa dels salvats. Dels qui se saben salvats i accepten viure aquesta salvació amb joia, sabent que no ve de la nostra manera d'obrar sinó de la gràcia del Senyor i Ell espera que nosaltres visquem aquesta salvació i en fem participar els altres. Sovint no acabam de descobrir tota la dimensió d'aquesta festa i esperam que la salvació vindrà al final de la nostra vida si hem estat bons, si no estem en pecat. La salvació que hem rebut el dia del nostre baptisme ens capacita per a viure la llibertat dels fills i filles de Déu per la que Jesucrist ha donat la seva vida i ha ressuscitat.

La Taula és a punt, el Senyor l'ha preparada i ens hi convida, veniu a la festa.

on
estàs?

La mirada

“Volia veure Jesús” “buscava veure Jesús”

En els evangelis, trobem sovint a persones que tenen inquietud, curiositat, ganes de veure i conèixer Jesús. Aquesta inquietud ens remet a la nostra pregunta: “On ets?” On sóc jo com a persona en desenvolupament? On és Déu en la meua vida?

Una manera de trobar-se amb un mateix i amb Déu en el nostre dia a dia és aguditzar la mirada. La nostra mirada pot ser una finestra oberta a la trobada amb Déu. En la creació es descriu “i va veure Déu que era bo”; tota la creació és bell i bo, la natura, les persones i tu mateix.

Para't a pensar. Atura el teu ritme accelerat de vida, atura't i MIRA al teu voltant. Quantes coses-persones bones t'envolten? Aguditz la mirada, com si possessis zoom al

Ana Edo – germanes de la Consolació

200% en els teus ulls, per veure els detalls de la realitat ampliat: quants gestos d'amor i servei veus al voltant teu?

“On hi ha caritat i amor, allí hi ha Déu”. Déu és present en l'amor incondicional, el servei desinteressat... ¿ets capaç de reconèixer-lo?

Ets capaç de VEURE Déu en tu, en tot el bé que fas, en l'amor que reparteixes, en el servei que entregues? Ets capaç de VEURE Déu en els altres, en la seva bondat, amor, servei...?

Obre els ulls i troba't! Obre els ulls i troba Déu!

la carta de Sever de Menorca:
1600 anys (3)

Bisbe Evodi, el possible destinatari de la carta

Josep Sastre

MDulaey i J. Amat en obres seves on estudien els somnis en el món antic fan referència i interpreten els somnis que tenen diferents actors dels fets narrats a la Carta menorquina, situant-se entre els autors que col·loquen la Carta entre els escrits hagiogràfics. Segons M. Dulaey els somnis serviren de catalitzador d'una situació conflictiva, i que van ser, sens dubte, condicionats en la seva interpretació, al manco literàriament, pel que va passar. És curiós el relat de l'arribada de les relíquies de Sant Esteve a Uzali (Tunícia), provenint de Menorca, anunciada per mitjà d'un somni a

una dona serventa de Déu, uns quaranta dies abans dels fets. Les imatges descrites en el somni corresponen a la realitat del que succeí. En arribar les relíquies portades per Orosi, sens dubte venint de Menorca, foren dipositades en una capella dedicada a uns màrtirs locals, fora de la ciutat. Al fosquet s'organitzà una processó: el bisbe Evodi muntat en un carruatge, portava sobre els genolls, en un recipient de vidre, les relíquies; les acompanyaven amb

torxes i lluminàries fins a la basílica i dipositades sobre la càtedra del bisbe coberta

amb unes teles, semblant a “l'etimasia” que teniu a la foto. I abans de les lectures bíbliques va ser llegida la Carta del bisbe Sever de Menorca escoltada amb gran plaer per tothom. Possiblement el bisbe Evodi deixeble de sant Agustí, que manà recollir els miracles de sant Esteve, podria ser el primer destinatari de la Carta del bisbe de Menorca.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA Salm de la 4ª Setmana:

Dg. 15, XXVIII de
Durant l'Any: Is 25,
6-10a / Sal 22 / Fl 4, 12-14.
19-20 / Mt 22, 1-14.

DI. 16, Fèria: Rm 1, 1-7 /
Sal 97 / Lc 11, 29-32.

Dt. 17, Sant Ignasi
d'Antioquia, bisbe i
màrtir (MO): Rm 1,
16-25 / Sal 18 / Lc 11,
37-41.

Dc. 18, Sant Lluç, evan-
gelista (F): 2Tm 4, 9-17a /
Sal 144 / Lc 10, 1-9.

Dj. 19, Fèria: Rm 3,
21-30a / Sal 129 / Lc 11,
47-54.

Dv. 20, Fèria: Rm 4, 1-8 /
Sal 31 / Lc 12, 1-7.

Ds. 21, Fèria: Rm 4, 13,
16-18 / Sal 104 / Lc 12,
8-12.

Dg. 22, XXIX de
Durant l'Any: Is 45, 1,
4-6 / Sal 95 / 1Te 1, 1-5b /
Mt 22, 15-21.

DOMUND 2017

El papa Francesc insistia el passat mes d'octubre en el valor de ser missioners: “Avui és temps de

missió i és temps de valor! Valor per reforçar els passos vacil·lants, de reprendre el gust de gastar-se per l'Evangeli, de reprendre la confiança en la força que la missió porta amb ella mateixa. [...] Avui es necessita valor! “.

D'aquí neix el lema del Domund 2017: **Siguis Valent: la missió t'espera!**

Es tracta d'exhortar les comunitats eclesials, als fidels cristians, al Poble de Déu, a tenir coratge per a viure la missió, lliurant generosament i amb valor la fe rebuda.

Aquest lliurament el podem viure de moltes maneres: d'una banda, els missioners i missioneres que deixen

terra i família i parteixen a escampar la Bona Nova; d'altra, tots els batejats que amb la pregària, la coope-

ració econòmica i amb el testimoni de la nostra vida participam d'aquesta Missió, compartida entre tots els batejats.

El missioner ajuda quan “va”; nosaltres ajudem quan “donem” i quan “preguem”. Amb aquests tres fils, l'Església fa una tronyella: els missioners, l'ajuda econòmica i la pregària. Sense qualsevol dels tres, no hi ha tronyella. Per tant esta en les nostres mans: si no podem desplaçar-nos a la primera línia d'evangelització, podem posar els altres dos fils: la pregària i la aportació econòmica.

Siguem Valents: la Missió ens espera!

agenda

Formació permanent de preveres

Dimecres dia 18, al Santuari de la Mare de Déu del Toro.

Diàlegs a la Catedral

El bisbe, a partir de les preguntes que se li han fet arribar, mantindrà la primera sessió dels **DIÀLEGS A LA CATEDRAL**.

Divendres dia 20 a les 20 h, a la Catedral de Menorca.

Espai de pregària

El grup Música+Evangelí, convida a participar a la primera trobada "**Espai de pregària**". Divendres dia 20, a les 20.30 h, a Sta Eulàlia de Maó.

Consell Diocesà de Pastoral

El bisbe de Menorca convoca la primera reunió d'enguany del Consell Diocesà de Pastoral. Dissabte dia 21 d'octubre a les 11h, al Santuari de la Mare de Déu del Toro.

DOMUND

Amb el lema: "**Sigues valent, la missió t'espera**" es celebrarà la col·lecta i la pregària pel DOMUND. Diumenge 22 d'octubre.

Curset de preparació al matrimoni

Els propers cursets de preparació per a celebrar el Sagrament del Matrimoni, seran els dies: 7, 9, 14 i 16 de Novembre a les 20.30 h.

A Maó, a la Casa de l'Església.

A Ciutadella, al Seminari, entrada pel Carrer Castell Rupit.

notícies nostres

Aquestes i altres notícies les podeu trobar a la pàgina web del Bisbat de Menorca

Nomenaments

Amb data de 2 d'octubre de 2017, el Bisbe de Menorca Mons. Francesc Conesa, ha fet públic els següents nomenaments:

ECÒNOM DIOCESÀ, càrrec que durant els últims cinc anys ha exercit En **SANTIAIGO FANER BAGUR**. A qui se li agraeix la bona feina que ha realitzat de manera totalment desinteressada durant aquest temps. A partir d'aquest mes s'ocuparà de l'economia diocesana en **JOAN MIR LLORENS**, al qual també se li agraeix profundament la seva disponibilitat per assumir aquest repte, després de dotze anys al capdavant de Caritas Diocesana. L'acte de presa de possessió del nou ecònom va ser dilluns dia 9 a Cal Bisbe. El nou **DIRECTOR DE CARITAS DIOCESANA** serà **GABRIEL PONS OLIVES**, a

qui se li donen les gràcies per acceptar el càrrec. Fins el mes de maig, va ser President de Mans Unides-Menorca. Dimarts dia 3 d'octubre, tingué lloc un acte de presentació del nou director al centre Calàbria de Maó.

"A Menorca som refugiats" presenten un festival solidari

El passat 27 de setembre a la Casa de Cultura de Ciutadella, sota el títol de «Refugiats: acollir o ignorar?», es va estrenar l'anunci del festival rodada a principis del mes de setembre per Macià Florit. Una peça en la qual el realitzador, en poc més de dos minuts i mig, convida a reflexionar i posar-se en la pell dels que estan patint el drama en l'actualitat. La cita es va completar amb una taula rodona

en la qual van participar Miquel Maria, com a conseller de Cultura i vicepresident del Fons Menorquí de Cooperació, Cristian P. Coll i Raquel Hernández, responsable de Cooperació Internacional de Caritas Menorca.

Igualment es va fer la presentació d'un festival a la sala multifuncional del Canal Salat el pròxim 4 de novembre, organitzat per: "A Menorca Som Refugiats", la recaptació es destinarà a dos projectes solidaris.

Cal recordar que "A Menorca Som Refugiats" és el nom d'un conjunt de ciutadans i entitats implicades en favor dels drets humans que es va constituir el passat 8 de març en una reunió celebrada a petició del grup de joves de catequesi de la parròquia de Sant Antoni Maria Claret de Ciutadella.

El vídeo de presentació el trobaran a: <https://www.youtube.com/watch?v=Id2XQEFtwm0>

"Primavera en la tardor de la vida"

Vida Creixent, el moviment que aglutina la gent gran de la nostra Església, va fer una assemblea per posar en marxa el nou curs.

Es va celebrar el 27 de setembre, durant aquesta primera trobada es va fer la presentació del nou equip diocesà, que tindrà com a presidents el matrimoni de Ferreries, integrat per Josep Coll Pons i Maria Martí Pelegrí, vicepresidenta: Catalina Martín Bonet, Consiliari Mn. Cristòfol Vidal, Secretari: Antonio Fernando Villalonga Sintés, Tresorer: José Capó Triay i vocals: Bartomeu Ametller i Guadalupe Triay. Un equip que assumeix la feina desenvolupada pels anteriors, i que en aquest encontre, van presentar tot el que s'havia fet. Es va acomiadar l'equip anterior, al que se li va agrair la seva tasca. També, el Consiliari de Tortosa, Mn. Manuel Bajo, va fer la presentació dels temes de reflexió d'aquest curs: "Primavera en la tardor de la vida". Diferents informacions van completar la jornada.

